

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Ludwik
Nazwisko: Gamża
Miejsce urodzenia: Brzeźce
Data urodzenia: 21-04-1903
Imię ojca: Jan
Imię matki: Jadwiga
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Ww. występuje w materiałach sprawy krypt. „Kolporterzy” prowadzonej od 12.01.1953 przez Wydział III WUBP Katowice/Stalinogród. Wstępno-agencyjne rozpracowanie krypt. „Kolporterzy” (przekwalifikowane 25.05.1953 na rozpracowanie agencyjne), zostało wszczęte w związku z rozkolportowaniem na terenie woj. katowickiego „ulotek o treści anty-państwowej i anty-radzieckiej” oraz ujawnieniem listów z pogroźkami, które otrzymywali aktywiści partyjni i społeczni. W wyniku rozpracowania ustalono, iż rozpowszechnianiem ulotek zajmują się członkowie działającej od 1948 roku na terenie województwa konspiracyjnej organizacji młodzieżowej „Tajne Harcerstwo Krajowe” (w lutym 1952 zmiana nazwy organizacji na „Szeregi Wolności”). W związku z dekonspiracją, jaka nastąpiła w grudniu 1952 członkowie „SW” zaczęli się ukrywać. Ww., który wiedział o istnieniu organizacji „THS”/„SW” został zatrzymany 10.11.1953 i tymczasowo aresztowany za udzielenie pomocy członkom „kontrrewolucyjnej” organizacji. Materiały sprawy zarchiwizowano 26.11.1955 pod sygn. 21634/55, a 22.12.1960 zarchiwizowane materiały połączono z materiałami Wydziału Śledczego o sygn. 17945/54. W dniu 19.04.1971 materiały archiwalne zarejestrowano pod nową sygn. 1047/III.

IPN Ka 03/734 (1047/III) t. 1-25.

Materiały operacyjno-śledcze. Ludwik Gamża, który „wiedział o ukrywających się członkach nielegalnej organizacji” został zatrzymany 10.11.1953. Ww. objęto śledztwem prowadzonym przez Wydział Śledczy WUBP Stalinogród pod nadzorem Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Stalinogrodzie (sygn. akt Pr II 229/53) wszczętym 11.11.1953. W związku z prowadzonym postępowaniem ww. przesłuchano i tymczasowo aresztowano. Śledztwo zakończono 21.01.1954. Ww. został oskarżony o to, że w okresie od grudnia 1952 do 10.11.1953 na terenie powiatu pszczyńskiego mając wiarygodną wiadomość o ukrywających się członkach „kontrrewolucyjnej” organizacji „SW” mającej na celu „obalenie przemocą Ustroju PRL” nie zawiadomił o tym władz powołanych do ścigania przestępstw, tj. o czyn z art. 18 mkk w zw. z art. 86 § 2 kkWP. Materiały sprawy zarchiwizowano w Wydziale X WUdsBP pod sygn. 17945/54. W dniu 19.04.1971 materiały archiwalne zarejestrowano w Wydziale „C” KW MO Katowice pod nową sygn. 1047/III.

PN Ka 03/734 (1047/III) t. 1-25, IPN Ka 064/164 (1D/ŚI).

Akta sądowe Wojskowego Sądu Rejonowego w Stalinogrodzie (Katowicach). W dniu 26.02.1954 WSR w Stalinogrodzie (sygn. akt Sr. 22/54) uznał ww. za winnego tego, że w dn. 02.08.1953 w Brzeźcach „powziąwszy wiarygodną wiadomość” o miejscu pobytu się członków organizacji, o których wiedział, że „uprawiają kontrrewolucyjną działalność” nie zawiadomił natychmiast o tym władzy powołanej do ścigania przestępstw, czym popełnił przestępstwo z art. 18 § 1 Dekretu z dn. 13.06.1946 (tzw. mały kodeks karny) w zw. z art. 86 § 2 kkWP. Ludwik Gamża został skazany na karę 3 lat więzienia, a Najwyższy Sąd Wojskowy postanowieniem z 20.04.1954 (sygn. S. 268/54) skargę rewizyjną pozostawił bez uwzględnienia. Karę odbywał w Więzieniu Karno-Śledczym w Stalinogrodzie, a od 19.05.1954 w Więzieniu w Gliwicach. W dniu 31.05.1954 WSR udzielił ww. przerwy w odbywaniu kary na okres 1 roku i 05.06.1954 Ludwik Gamża opuścił więzienie. W dniu 12.11.1955 Prokurator Wojewódzki w Stalinogrodzie (sygn. Wn 121/55) udzielił ww. na okres 6 m-cy dalszej przerwy wykonania kary więzienia. W dniu 08.03.1956 Sąd Najwyższy w Warszawie (sygn. I K. Rn.107/56) z powodu rewizji nadzwyczajnej złożonej przez Prokuratora Generalnego PRL, zmienił zaskarżone orzeczenia sądów wojskowych (Sr. 22/54 i S. 268/54) w ten sposób, że skazał Ludwika Gamżę za przypisywany mu czyn na karę 6 m-cy aresztu z zaliczeniem okresu odbytej już kary od 10.11.1953 do 05.03.1954.

IPN Ka 238/4402 (Sr 22/54), IPN Ka 365/14.

W materiałach znajdują się informacje dotyczące „nielegalnych organizacji” oraz osób prowadzących działalność skierowaną przeciwko Polsce Ludowej na terenie województwa katowickiego. Ww. występuje w aktach w związku z informacją dotyczącą działalności „kontrrewolucyjnej organizacji młodzieżowej” pn. „Szeregi Wolności”.

IPN Ka 032/13 t. 1-2 (14/3).

Materiały administracyjne. Ludwik Gamża figuruje w „Charakterystyce nr 31” sporządzonej w 1974 roku przez Wydział „C” KW MO w Katowicach na podstawie akt 1047/III i dotyczącej konspiracyjnej organizacji młodzieżowej „Tajne Harcerstwo Krajowe” (02.02.1952 zmiana nazwy na „Szeregi Wolności”). Organizacja, która powstała w marcu 1948 na terenie Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki w Mysłowicach, działała na terenie Mysłowic, Katowic i powiatu pszczyńskiego. Członkowie zorganizowani początkowo w zastępy „Lisów”, „Wilków” i „Orłów”, a od czasu reorganizacji przeprowadzonej w lutym 1952 w oddziały „Bój” (dywersyjno-sabotażowy), „Duch” (zajmujący się propagandą), „Czuwaj” (odpowiedzialny m.in. za zabezpieczenie terenu podczas akcji ulotkowych) oraz „Redakcja” (redagowanie i powielanie ulotek) składali przysięgę o zachowaniu związku w tajemnicy i posługiwali się pseudonimami. W lipcu 1952 do „Szeregów Wolności” została włączona pięcioosobowa organizacja „Volgus”, która utworzyła oddział „Młodzi”. Celem TKH/SW była „walka z ustrojem PRL oraz osłabianie więzi ze Związkiem Radzieckim” poprzez redagowanie i kolportaż „wrogich” ulotek oraz wysyłanie „listów pogróżkowych” do aktywistów PZPR. Od 24.11.1948 dla członków organizacji wydawana była gazetka „Bojownik” zawierająca m.in. informacje pochodzące z zachodnich audycji radiowych. W wyniku rozpracowania, które zostało wszczęte na podstawie wrywkowej kontroli korespondencji prowadzonej przez WUBP w Poznaniu, aresztowano 44 członków „Szeregów Wolności” oraz 20 „pomocników”. Zostali oni skazani przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Stalinogrodzie na kary więzienia od roku do 10 lat. Ww., który wiedział o ukrywających się członkach „nielegalnej” organizacji, został 10.11.1953 aresztowany, a 26.02.1954 wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Stalinogrodzie (Katowicach) skazany na karę 3 lat więzienia.

IPN Ka 057/340 t. 1-3 (Charakterystyka 31), IPN Ka 057/665 (Charakt. 31).

W dniu 01.10.1993 Sąd Wojewódzki w Katowicach (sygn. akt XVI 1.Ko.403/92) na podstawie ustawy z dn. 23.02.1991 o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, stwierdził nieważność wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Stalinogrodzie (Katowicach) z dn. 26.02.1954 (sygn. Sr. 22/54). SW uznał, że czyn, za który Ludwik Gamża został skazany na karę 3 lat więzienia był związany z działalnością ww. na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

IPN Ka 238/4402 (Sr 22/54).